

Nr 89.

Av herr Olsson i Broberg m. fl., om anslag till statsunderstödda hamnar.

I statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för statsunderstödda fiskehamnar anvisa ett extra reservationsanslag av 190,000 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hade i sin i ärendet gjorda framställning föreslagit ett belopp av 300,000 kronor.

Enligt vår mening är detta det minsta belopp, som bör ifrågakomma.

Såsom av utredningen framgår, föreligger för närvarande ett mycket stort antal planer till förbättring av smärre fiskehamnar, för vilka kostnaderna beräknats till omkring 5,000,000 kronor, därav över hälften torde belöpa sig på hamnar i Göteborgs och Bohus län.

Det är uppenbart, att det av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen upp-
tagna beloppet icke står i rimligt förhållande till de berättigade krav, som föreligga.

Den, som något närmare känner de förhållanden, under vilka våra havsfiskare arbeta, inser väl det trängande behovet av förbättring av en stor del av de smärre fiskehamnarna. Fiskefartygens storlek och djupgående ha under de senaste årtiondena väsentligt ökat, antalet fiskefartyg har betydligt växt. Hamnförhållandena, redan förut ofta otillfredsställande, ha under tiden blivit väsentligt oförändrade; de ha i en stor mängd fall blivit för små och för grunda. Många mindre fiskehamnar äro också otillräckligt skyddade. Alla dessa olägenheter bereda fiskarena stora svårigheter.

Från fiskarena själva göras också stora ansträngningar för att, trots de ekonomiska trångmål, vari de i allmänhet befinna sig, tillskjuta de medel, som erfordras för att erhålla statsbidrag och på sådant sätt förbättra sina förhållanden.

Här gäller det ju i allmänhet ej stora dyrbara anläggningar utan oftast förbättringar, som med några tiotusental kronor kunna åstadkomma mycket gagnande resultat. Till ytterligare belysning av denna fråga, vad beträffar Göteborgs och Bohus län, bifogas en underdånig skrivelse från Kungl. Maj:ts befallningshavande i detta län den 17 augusti 1925.

Det ändamål, ifrågavarande anslag är avsett att tillgodose, är verkligen av den behjärtansvärda beskaffenhet, att riksdagen ej borde tveka att sträcka sig väsentligt längre än Kungl. Maj:t föreslagit.

Vi anse oss dock för närvarande icke böra ifrågasätta högre belopp än det varom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hemställt.

Vi föreslå alltså,

att riksdagen måtte för statsunderstödda hamnar för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 300,000 kronor.

Stockholm den 19 januari 1928.

Oscar N. Olsson.

Cornelius Olsson.

Adolf Wallerius.

Till K o n u n g e n.

Förutom de anslag, som vid olika tillfällen från och med år 1911 anvisats för vissa av fiskehamnskommissionen till utförande i första hand föreslagna fiskehamnar, har riksdagen till understödjande av andra mindre fiskehamnsbyggnader anvisat för år 1920, 150,000 kronor, för vart och ett av åren 1921 och 1922, 300,000 kronor, för första halvåret 1923, 100,000 kronor, för budgetåret 1923—1924, 50,000 kronor och för budgetåret 1925—1926, 100,000 kronor.

Av dessa för mindre fiskehamnsbyggnader avsedda medel har för Göteborgs och Bohus län hittills anvisats statsbidrag med högst nittio procent av byggnadskostnaden för upprepning av Hunnebostrands fiskehamn och anläggande av vågbrytare därstädes, varför kostnaden beräknats till 350,000 kronor, samt för anläggning av fiskehamn vid Veijern, varför kostnaden beräknats till 86,000 kronor, allt i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts beslut den 31 december 1921.

Emellertid föreligger inom länet ett mycket stort behov av fortsatt fiskehamnsbyggande. Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande vill erinra, huru som Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande redan i underdåniga skrivelser den 16 oktober 1918 och den 22 november 1919 framhållit behovet av förbättrade fiskehamnar vid ett stort antal fiskelägen här i länet. Vid sistnämnda skrivelse fogades en av dåvarande fiskerintendenten i västra distriktet efter uppdrag av Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande verkställd utredning, vilken givit vid handen, att flertalet av de sammanlagt 43 olika fiskelägen i Göteborgs och Bohus län, vilkas förhållanden särskilt undersökts, voro i mer eller mindre trängande behov av förbättringar för att kunna motsvara de billiga anspråk på skydd och utrymme, som redan då av fiskerinäringens utövere uppställdes, och för att kunna fylla de större krav i sådant hänseende, som bleve en följd av en tidsenlig utveckling av fiskeribedriften.

Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande anser sig böra ur nämnda utredning citera följande uttalande, vilket av Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande särskilt framhölls i underdåniga skrivelsen den 22 november 1919, ett uttalande, som alltjämt äger giltighet, flerstädes i än högre grad än vid tiden för utredningen:

”Det kan ju möjligen förefalla oväntat, att så många fiskelägen i den bohuslänska skärgården äro i behov av bättre skydd och utrymme än naturen erbjuder. Däremot må erinras, att fiskelägena säkerligen från början hade tillräckliga och väl skyddade hamnar för de båtar, som då och för långa tidsperioder användas. Men så småningom växte båtarnas antal och storlek på de olika fiskelägena, så att hamnarna flerstädes visade sig otillräckliga. Under de senare decennierna hava förhållandena i allt raskare tempo förändrat sig i denna riktning, och under ingen tid torde den bohuslänska fiskeflottan genomgått en så genomgripande förändring som under de senaste 15 åren, på det sättet nämligen att samtidigt som motorerna kommit till allmän användning i fiskets tjänst fiskebåtarna blivit mycket större och mera djupgående. Därjämte har antalet fiskebåtar också starkt tilltagit.

Dessa omständigheter, motorernas användning å fiskebåtarna och dessas tilltagande i storlek och antal, hava också medfört, att fiskebåtarna nu representera ett mångdubbelt större värde än förut, och därmed har också behovet av goda hamnar blivit mera trängande än tidigare.

För närvarande synes ställningen mångenstädes inom länet vara sådan, att fiskerinäringen i sin utveckling möter ett bestämt hinder i de bristfälliga hamnförhållandena. Därför synes det vara synnerligen angeläget, att dessa bristfälligheter snarast möjligt avhjälpas.”

Sedan förutnämnda utredning verkställt, hava från åtskilliga däri ej avsedda fiskelägen framställningar inkommit om uppgörande av planer för förbättring av hamnförhållandena på respektive platser.

Hittills föreliggande beträffande Göteborgs och Bohus län följande förslag till behöfliga fiskehamnsbyggnader färdiga, vilka förslag vänta på utförande.

<i>Namn</i>	<i>Kostnadssumma</i>	<i>Alt.</i>
Lunneviks hamn	86,700	
Ramsö hamn	212,000	
Brygga vid Bovallstrand	46,700	
Fiskebäckskils hamn	59,000	37,000
Edshultshalls hamn	275,600	
Stora Dyröns hamn (Nordhamnen)	92,000	
” ” ” (Sydhamnen)	170,000	
Bryggor å Tjörnekalv (Stora Tjörnekalv)	73,900	25,400
” ” ” (Lilla ”)	25,900	
Norra Åstols hamn	219,700	73,900
Hamn å Björkö (171,600+71,500+50,400) 3 st. utbyggnadsstadier	293,500	
” ” ”	128,800	
Brygga å Hyppeln	38,800	
Hamn å Rörö	188,500	
Öckerö hamn (under utarbetande) approxim.	75,000	
Hamn å Fotö (47,200+29,800) 2 st. utbyggnadsstadier	77,000	71,100
Fiskebäcks hamn	176,600	
Önnereds inseglingsränna	149,500	
Vrångö hamn, utvidgning (under utarbetande) approxim.	65,000	
Upprensning av Kustersundet	25,800	
Summa	2,480,000	

Endast för detta länet utgör sålunda den sammanlagda beräknade kostnaden för de fiskehamnar, för vilka färdiga kostnadsförslag föreligga, 2,480,000 kronor, motsvarande ett anspråk å statsbidrag enligt de hittills för anslagen till understödjande av mindre fiskehamnar gällande villkoren av omkring 2,230,000 kronor. Fiskelägenas ekonomiska förhållanden äro nämligen sådana, att statsbidrag med 90 procent av kostnaden så gott som undantagslöst måste påräknas.

Av de anslag, som till och med budgetåret 1923—1924 anvisats till understödjande av mindre fiskehamnsbyggnader i riket, fanns emellertid, då Eders Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition äskade ytterligare medel för ändamålet, disponerat ett belopp av allenast 118,900 kronor, vilket belopp emellertid borde minskas med ytterligare erforderliga summor till vissa under utförande varande arbeten, enligt väg- och vattenbyggnadsstyrelsens beräkning uppskattade till 117,742 kronor. Enligt denna beräkning skulle sålunda för nya företag i hela riket återstå allenast 1,158 kronor av äldre anslag eller med det vid innevarande års riksdag anvisade anslaget av 100,000 kronor ett totalbelopp av endast omkring 101,000 kronor.

Att detta belopp icke står i rimligt förhållande till de anspråk, som äro att vänta endast från detta län, torde med tydlighet framgå av vad ovan anförts. Än påtagligare blir detta, om hänsyn tages jämväl till de hamnar, för vilka planer och kostnadsförslag ännu icke föreligga färdiga, men vilkas förbättring inom en ej alltför avlägsen tidpunkt likaledes är nödvändig, om fiskerinäringen vid de ifrågavarande fiskelägena icke skall gå tillbaka.

Även om anspråk på byggnadsmedel för dessa hamnar ännu icke kan göras gällande, måste enligt Eders Kungl. Maj:ts befallningshavandes förmenande det blivande behovet för dem tagas i beaktande, då behövligheten av anslag för framtiden skall bedömas. Och redan inom nära tid bliva medel erforderliga för undersökningar och planers uppgörande i avseende å en del hamnanläggningar.

Med stöd av det ovanstående, vilket giver vid handen, att avsevärt större anslag till understödjande av mindre fiskehamnsbyggnader än vad hittills beviljats, äro behövliga, därest ifrågavarande grupp av fiskehamnar överhuvud skall kunna sättas i stånd att motsvara fiskerinäringens krav, får Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att jämväl för kommande budgetår anvisa anslag till understödjande av mindre fiskehamnsbyggnader ävensom anslag till undersökningar och upprättande av arbetsplaner för dylika byggnader, och att Eders Kungl. Maj:t härvid måtte för ändamålen begära väsentligt högre belopp än de i staten för nu löpande budgetår upptagna.

Göteborg, i landskansliet, den 17 augusti 1925.

Underdånigst

Oscar von Sydow.

Nils Björkman.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Göteborgs och Bohus län, med underdånig framställning angående utverkande av anslag till mindre fiskehamnsbyggnader.

Vidimeras

Nils Ädelgren.

Registrator.